

Budapest

VIII., Baross-tér 17.

KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HAVILAPJA

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-én.

Főszerkesztő:
Temesváry Alajos.Felelős szerkesztő:
Turtsányi Vilmos.A »Kitartás« című jótékonyági
egyesület alapszabályait a nagym.
magyar királyi Belügyminiszterium
49.452.902. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: Temesváry Alajos.

Igazgatók: Turtsányi Vilmos, Ellbogen Ferencz, Horváth István,
Puha József, Puhm János, Sándor Márkus.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények kivonata.

Az alapszabályokban meghatározott feltételek mellett az egyesületi tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag 60 éves koráig a »Providentia« általános biztosító társaságnál baleset ellen van biztosítva, még pedig:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona erejéig,

b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalékos szerinti összeg erejéig.

2. A második évtől kezdve a tag nevének vagy kedvezményezettjének fokozatosan 2000 koronáig emelkedő halálbiztosítási segély fizetetik ki. Maga a tag, nevének elhalálása esetén, fokozatosan 500 koronáig emelkedő segélyben részesül.

3. 15 évi tagság után a tag 1000 koronáig terjedhető előleget kap még életében, mely a halálbiztosítási segélybe annak idején betudatik.

4. Minden tag a belépéstől kezdve úgy peres, mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyészsége által díjtalanul képviseltetik.

5. Az egyesület »Kitartás« című havilapja minden tagnak már a belépéstől kezdve díjtalanul megküldetik.

Mindeme kedvezmények fejében az ezentúl belépő új tagok, ha belépésük alkalmával 30-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 koronát, ha belépésük alkalmával 38-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 korona 40 fillért, és ha 44-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 4 koronát fizetnek tagsági díj czimén.

Beiratási díj egyszer s mindenkorra 2 korona.

Aki 44 éves elmúlt, az tagnak többé fel nem vétetik.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Igazgatósági ülés. Egyesületünk igazgatósága november hónap 16-án tartotta meg rendes havi ülését. Az ülésen jelen volt az igazgatóságnak valamennyi tagja. Több kisebb jelentőségű folyó ügy letárgyalása után elnök közölte az igazgatósággal, hogy Bródy Lajos ügyvédet az egyesület ügyészi állásától felmentette. Ezen intézkedést az igazgatóság egyhangulag és helyeslően tudomásul vette, valamint elnöknek azon szándékát is, hogy a minden téren életbeléptetett takarékoság elvét ebben az irányban is érvényesíteni fogja s az egyesület és a tagok peres ügyeinek ellátását olcsóbbá fogja tenni.

Választmányunk november 8-án rendes választmányi ülést tartott az egyesületi helyiségekben, amelyen a választmány tagjai szép számban jelentek meg. Az ülésen az egyesület elnöke behatóan ismertette mindazon tárgyalásokat és intézkedéseket, melyeket az egyesület vezetősége lefolytatott, illetve megtett abból a célból, hogy a 200.000 koronás biztosítási alapot megszerezhesse. A választmány tagjainak egyuttal lelkükre kötötte, hogy mindezeket a dolgokat a tagokkal is közöljék; azoknak magyarázzák meg, hogy miben áll a részvény-jegyzés, hogyan történjék a befizetés, miképpen alakul meg a részvénytársaság, milyen haszna lesz ebből az egyesületnek és a részvényeseknek stb. stb.

Értesítés. Tudomására adjuk az egyesület tagjainak, hogy Bródy Lajos budapesti ügyvédet, egyesületünk eddigi ügyészét ezen állásától felmentettük. Nevezett ügyvéd tehát a Kitartás peres ügyeit vezetni többé nem fogja. Azon egyesületi tagokat, akiknek nála peres ügyeik vannak folyamatban, figyelmeztetjük, hogy ezen pereikért az ügyvédi költségeket az egyesület jövőben viselni nem fogja; vagyis, hogyha megbízásaikat továbbra is nála akarják hagyni, az esetben ők maguk viselik az ügyvédi eljárás költségeit.

Új ügyészünk nevét és lakcímét lapunk legközelebbi számában közlendjük a tagokkal.

A tagdíjak befizetése dolgában az egyesület igazgatósága igen komoly intelmet intéz a hátraleköszökhöz. A vezetőség minden emberileg telhetőt elkövet, hogy az egyesületet felvirágoztassa, annak jövőjét biztosítsa, a tagok mindegyikének érdekeit és jogait megóvja. Ezzel szemben tapasztalnunk kell, hogy a tagok egynémelyike gyakran hónapokig is adós marad a tagsági díjakkal. Miután az egyesület csakis abban az esetben teljesítheti pontosan a maga kötelezettségeit, ha a tagok is lelkiismeretesek a díjak beküldésében. — Figyelmeztetjük a késedelmes fizetőket, hogy a vezetőség az alapszabályok 12. §-ának b) pontját lenne kénytelen egyesek ellen alkalmazni. Minden józan gondolkozású ember be fogja látni, hogy az egyesület vezetősége, amikor a takarékoságban és lelkiismeretes kezelésben a legnagyobb szigorot alkalmazza, ezt a szigorot nemcsak önmagára értheti, hanem a tagokra is. Mindenki magának tulajdonítsa majd, ha a vezetőség kénytelen lesz őt a tagok sorából törölni csak azért, mert a tagdíjakat nem fizette be pontosan.

A bizalmi férfiakat a legkomolyabban figyelmeztetjük, hogy a beszédett tagdíjakat pontosan és hiánytalanul szolgáltatassák be az egyesület pénztárába, mert netán tapasztalendő mulasztások esetén — az egyesület jó hírnevének és a tagoknak érdekében — szigorú rendszabályokhoz kellene folyamodnunk.

Pénztárvizsgálat. Az egyesület felügyelőbizottsága az egyesületi ügykezelést f. évi november hó 26-án megvizsgálván, a következő jegyzőkönyvet adta ki:

Jegyzőkönyv:

Alulírott felügyelő-bizottsági tagok folyó évi november hó 26-án a »Kitartás« egyesület ügykezelését és pénztárát felülvizsgálván, az összes könyveket a főkönyvekkel egyeztetve teljesen rendben találtuk; a bevételezések szakszerűen elkönyvelve, a kiadások pedig úgy a jogezim, mint alakilag helyesen utalványozva találtattak.

Kmft.

*Gombás Károly s. k.,
felügyelő-biz. elnök.*

*Horváth Antal s. k.,
felügyelő-biz. tag.*

November havi tagkimutatás.

Tagok száma november hó 1-én	1940
Elhalt november hóban	3
	maradt 1937
Kilépett	3
	1934
Belépett november hóban	11
	Összesen ... ..
	1945

November havi pénztári kimutatás.

	korona
Takarékpénztári betétek	45299.36
Leltár	2630.—
Pénztári állomány	5816.42
	Összesen ... ..
	53745.78

Kiadások:

Balesetbiztosításért	542.26
Halálozási segélyek	1000.—
Személyzeti és dologi kiadások, házbér, lap stb.	1818.04
Az egyesület matematikai mérlegének elkészítése egy szaktanár által	500.—
	3860.30
Marad tényleges vagyon	49885.48

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 29-ik számában kimutatott segélyösszeg ... .. 68.450 kor.

Ujabb segélyek:

958. Choldin Illés, Csakova, a tag halála után ... .. 1000 kor.

Balesetsegélyek.

Lapunk 29-ik számában kimutatott segélyösszeg ... .. 25.015 korona 06 fillér.

Ujabb segélyek:

469. Petrezselem Ferencz, Budapest, ballábtörés ... .. 300 kor
1217. Tállos Mihály, B.-F.-Mindszent, részleges munkaképtelenség ... .. 400 »

A Részvénytársaság.

Mult lapunkban közöltük a tagokkal, hogy a kereskedelmi törvényben meghatározott kétszázezer koronás biztosítási alap letételére köteleztettünk. Közöltük azt is, hogy nekünk, az új vezetőségnek jutott az a nem kellemes feladat, hogy a multaknak érészbeni mulasztásait is jóvátegyük.

Tudva és átérzve kötelességünket, teljes erélylyel fogtunk hozzá egyesületünknek ez irányban való megszilárdításához, folyton szem előtt tartva azt, hogy a törvényes feltételeknek is eleget tegyünk, de másrészt a tagok szerzett jogai se szenvedjenek csorbát. Fáradozásunkat teljes siker koronázta. A törvényes biztosítási alap megszerzésének ügyét rendeztük a nélkül, hogy bárkitől is a legcsekélyebb áldozatot kívántuk volna.

Sikerült ugyanis egy előkelő pénzügyi intézettel, a fővárosi **Merkur-Bank- és váltóüzleti részvénytársasággal** (IV. Váci-utca 37. sz. saját palota) oly szerződést kötnünk, hogy nevezett bank a 200 ezer korona biztosítási alapnak megszerzéséhez 100.000 koronával járul hozzá oly formán, hogy a megalakítandó „**Kitartás**“ részvénytársaságnak **ötven korona névértékű részvényeiből 2000 darabot jegyezt** és ezen összeggel az alakulandó társaságot el is ismerte és egyben az erre vonatkozó pénzügyi művelet keresztülvitelét magára vállalta.

Mielőtt a többi részvényt idegen kézre bocsátanók, **felkérjük tagjainkat, hogy anyagi erejéhez és vagyoni viszonyaihoz mérten mindenki jegyezzen annyi részvényt, amennyit**

be tud fizetni. Egy részvénynek az ára ötven korona s apró részletekben is befizethető. Egy év alatt azonban be kell fizetnie. Aki hány részvényt jegyez, annyinak a befizetésére kötelezi magát. Amint egy részvény értéke teljesen be van fizetve, a részvénytulajdonos az ő részvénye után már kamatot huz.

A teljesen befizetett részvényeket a részvénytulajdonos kívánságára teljes értékben bármikor visszaváltjuk.

Aki tagjaink közül nem óhajtana személyesen jegyezni, attól elvárjuk azt, hogy a gyűjtőívet ismerősei között körözteti és részvényeinket azoknak ajánlja megvételre. Éppen azért szabtuk meg a részvények értékét ilyen alacsonyra, hogy a legszegényebb ember is megszerezhesse azokat.

Még december hónap folyamán megfelelő aláírási ívet fogunk tagjainknak kiküldeni, amely aláírási íven mindenki vagy maga jegyez részvényt, vagy tehetősebb ismerősei által jegyeztet s az így kitöltött ívet azután az egyesülethez visszajuttatja.

A részvényjegyzések máris megindultak s napról-napra gyarapodnak, mert mindenki tudja, hogy biztos helyre teszi a pénzét és hogy a maga hasznán kívül az egyesülettel szemben is szép és jó cselekedetet gyakorol.

Aki bármi tekintetben felvilágosítást óhajt a részvények jegyzése és efélék dolgában, az forduljon szóbelileg, vagy írásban az egyesület vezetőségéhez, ahol minden kérdésére azonnal kimerítő választ fog kapni.

Az igazgatóság.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kegyelet ünnepe. A bajtársi kegyeletnek meghatározott napját rendezte nemrégiben a miskolczi M. á. v. Altiszti Kör.

November elsején, halottak napján avatta fel ugyanis a balogfalvai vasuti összeütközés alkalmával hivatásuk teljesítése közben elhunyt három mozdonyfűtőnek díszes siremlékeit, melyeknek költségét a Kör Temesváry Alajos főellenőr kezdeményezésére a pályatársak kegyeletes filléreiből gyűjtötte össze. A sirköveket Temesváry főellenőr ur szives közbenjárásával beszerezvén, az elhunyt bajtársaknak a mindszeinti temetőben lévő sírjaira felállította s egyúttal a sírhalmokat is rendbe hozatta. Midőn mindezzel elkészült, méltó ünnepség keretében az egyház megszentelő szavai kíséretében avatta fel azokat kegyeletes rendeltetésüknek.

Ludvigh Gyula főrendiházi tag, igazgatósági elnök ur ó méltósága, az elhunytak érdemeit méltányolva, emléküket megbecsülve, megengedte, hogy a sirkövek Budapestről Miskolczig a vasuton díjmentesen szállíttassanak; Görgey László üzletvezető ur pedig jóságos közbenjárással könnyítette meg a sirkövek felállítását.

Az ünnep lefolyása a következő volt:

November 1-én délután 2 órakor gyűltek össze a miskolczi m. á. v. altisztikör tagjai a Kör Arany János-utcza helyiségében, hogy onnan a temetőbe induljanak. Három hatalmas és díszes koszoru volt a Kör helyiségében, melyek mindegyike széles fekete selyem szalagján a következő felírást viselte: »Hivatása áldozatának, — Bánatos pályatársai.« A három koszoru közül az egyiket a miskolczi mozdonyvezetők, a másodikat a miskolczi fűtők a harmadikat az Altiszti Kör adományából áldozták az elhunytak emlékének.

Délután fél 3 órakor megindult a Körből az Altiszti Kör menete, melyben a tagok s a miskolczi fűtőház személyzete nagy számban vettek részt.

Az üzletvezetőség palotája előtt az üzletvezetőség tisztikara várta a menetet élén Görgey László üzletvezetővel, Sztankóczy Mihály főfelügyelő üzletvezető-helyettesével, az összes osztályfőnökökkel s együttesen vonultak ki a mindszeinti temetőbe s összegyűltek ott a három fűtő ujonnan felhantolt sírdombjai körül. Mind a három sírhalom előtt ott állott az egyforma 1½ méter magas díszes fehér márvány obeliszka, amelyekre az elhunytak: Buzás János, Francz József, Záveczky József néven és életkorán kívül a következő felírás van arany betűvel bevéve: »Hősi halállal, kötelességének leg-hívebb teljesítése közben elhunyt Balogfalva mellett 1898. évi január hó 12-én.

A kegyeletes gyülekezet elhelyezkedése után a miskolczi m. á. v. dal- és önképző-kör énekelt el egy szép gyászdal, melynek elhangzása után előlépett díszes gyászornátusban Blazsejovszki apát-plébános, aki annak idején a boldogultak temetési szertartását is végezte volt s emelkedett szép beszédet mondott, méltatva az elhunytak érdemeit s a megnyilatkozott kegyeletet, majd az egyház szertartásai szerint megáldotta a sirköveket.

Azután Temesváry Alajos igazgatósági főellenőr lépett elő, ki mint balesetvizsgáló a gyászos balogfalvai szerencsétlenséget annak idején tárgyalta s azóta nemesen érző szívének sugallatától ösztönözve,

mint saját halottait vette körül kegyeletével az elszerencsétlenült három fűtő emlékét. Ismert ékes szólásával szívekig ható szép szavakkal írta le a szerencsétlen eseményt s emlékezett meg a vasut hőseiről.

Majd Sturmman Ferenz mozdonyvezető lépett elő s a pályatársak nevében emlékezett meg az elhunytakról.

Azután Ligeti Jakab kalauz adta át, idézve a Szentírás szavait, a siremlékeket az elhunytak hozzátartozóinak.

Ujból felhangzott a műhelyi dal- és önképző-kör szép éneke s a megjelentek a kegyeletes érzések hatása alatt távoztak el a halottak birodalmából.

A goromba szellem. Sir Edvárd Bulwer-Lytton, a nagy amerikai regényíró, egy időben lelkes híve volt a spiritiszta-tannak. Hűségesen eljárta a spiritiszta társaságokba és nagy érdeklődéssel, figyelemmel és hívással hallgatta: mit kopog az asztal. Egyszer aztán elmaradt a szeánszokról, megszűnt spiritiszta lenni. Megkérdezték tőle, mi ennek az oka?

— Szakitottam a szellemekkel, — felelte, mert szörnyen gorombák. Igazán nem érdemes velük szóba állani. Az utolsó szeánszon, a melyen jelen voltam, ott volt egy özvegy asszonyság is, kisírt szemmel és talpig gyászban. A megboldogult férje szellemével akart beszélni. A szellem hosszú unszolásra végre jelentkezett is. Az özvegy az izgalomtól remegő hangon kérdezte tőle:

— Boldog vagy, drágám?

— Nagyon boldog vagyok, — felelte a szellem.

— Vagy olyan boldog, mint a milyen velem voltál?

— Sokkal boldogabb vagyok.

— Akkor hát a menyországban vagy ugy-e drágám! — rebegte az özvegy.

— Nem; — válaszolta a szellem. — A pokolban vagyok.

Három nyakleves. Nemrégem temették el Kraft-Ebbing-et, a híres ideggyógyító orvost, a ki akárhányszor szívesen beszélte el ezt az ifjúkorából való vidám kis történetét: Diákkoromban a gimnázium előtt minden reggel szamaras taliga állt, a mely a szomszédságnak faluról szállította a tejet. Természetes, hogy a diákok nagy kedvvel incselkedtek a négy lábú filozófussal s csak akkor rebbentek szét, a mikor a tejesember közeledett, a ki bosszuságának persze csak szóval adhatott kifejezést. Egy reggel a diáksereg megint körülfogta a szamarat, de a mikor meghallották a kannával csörömpölő tejesember lépteit, mind elszaladt s csak én, a tizéves kis gyerek maradtam ott, boldogan nevetve s tizórai zsemlyémet majszolva. A tejesember, a ki éggett a vágtyól, hogy a szamarán ejtett sérelmet megtorolja, nekem ugrott s hatalmasan arculütött. Sirva futott az igazgatóhoz, hogy a goromba tejest bepanaszoljam: Nagy rohanásomban azonban ugy nekiszaladtam az osztályfőnöknek, a ki épp akkor lépett ki az ajtón, hogy a kezében levő füzeteket elejtette s hátrátántorodott. Mielőtt bocsánatot kérhettem volna, már másodsor is arcul ütöttek. Természetesen még nagyobb ordításban törtem ki. Az óriási lármára kisietett szobájából az igazgató. Kérdésére, mi a bajom, zokogva feleltem: — Az osztályfőnök ur nyakon ütött, pedig én nem is bántottam azt a szamarat! — Ebben a pillanatban megkaptam a harmadik nyaklevest is.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A rejtelmes sziget.

Regény. Irta: Verne Gyula, átdolgozta: Szász Károly.

(Folytatás.)

Glenarvan lord e szárazon is úgy akart átmenni, mint Dél-Amerikán, mindenütt a 37-dik fokon maradván. A parttól néhány mérföldnyire egy irlandi települő majorját találta. Ez szívesen fogadta az utasokat. A lord elmondta utazása célját. Az irlandi mitsem hallott Grant kapitányról, hajójáról a Britanniáról, sem hajótörésükről. De egy szolgálója, a ki az elbeszélésnek tanuja volt, előlépett s így szólt:

— Mylord, adjunk hálát Istennek! Ha Grant kapitány még életben van, akkor itt van Ausztráliában. Én egyike vagyok a Britannián voltaknak; de a hajótörés percében egy deszkán usztam ki a partra s azt hittem, hogy egymagam menekültem meg.

Ezt az embert Ayrtonnak hívták s bizonyítványai voltak, hogy kormányos volt a Britannián. Mostani gazdájánál Ben Joycenak nevezte magát. Oly hévvel s őszintén beszélt, de gazdája is annyira jót állott érette, hogy Glenarvan lordnak eszébe sem jutott szavaiban kételkednie. Pedig ez az ember a leggazabb áruló volt. Grant kapitányt, hűtlenség miatt, elcsapta szolgálatából s kitette Ausztráliába. Ő eddig mit sem tudott Grant további sorsáról; a lordtól hallá a hajótörést s a meneküléséről szóló adatot. Egy gonosz terv villant agyába; elfoglalni a lord gőzyachtját s kalózhajót csinálni abból. A deportált fegyenczek közt voltak czimborái, a kiknek segélyére számított merényletében.

Azt hazudta, hogy a Britannia hajótörése Ausztrália keleti partján történt s tehát ott kell keresniök Grant kapitányt. Maga kalauzul ajánlkózott. A lord elfogadta tervét s a hajót a másodkapitány Austin Tamás vezénylete alatt a Melbourne-i kikötőbe küldötte, hogy ott várja be további parancsait.

A kutatás Ausztrália szárazán, természetesen, sikertelen marad. A kutatókat, titkon, mindenütt az Ayrton gaz czimborái csapata kísérte, várva az alkalmas percet gonosz tervök kivitelére.

Most Ayrton azon volt, hogy rávegye Glenarvan lordot, hogy hajóját a Melbourne-i biztos kikötőből Ausztrália lakatlan és vadon keleti partjára rendelje a hol czimboráival könnyű lesz azt hatalmokba keríteni.

Glenarvan helyeselte az Ayrton javaslatát s meg is írta a rendeletet Austin másodkapitánynak. Vagyis inkább rábizta annak megírását a francia geografusra. Ez pedig tévedésből-e vagy mert valami gyanuja volt Ayrtonra, Ausztrália helyett Uj-Zeeland keleti partjára rendelte a hajót a másodkapitányhoz irt levélben, melyet Ayrton maga vett át, hogy Melbourneba gygye s kézhez adja.

Ezen bukott meg a gyalázatos cselszövény. A másodkapitány elolvasta a levelet; fölszerelte a hajót s elindult vele — Uj-Zeeland felé. Ayrton nem tudott hova lenni dühében; czimborái az általa meghatározott ponton lesben állottak. Hiába esküdött, hogy Glenarvan lord Uj-Hollandia keleti partján várja a hajót, a levélben Uj-Zeeland állott s Austin csak

az írásnak engedelmeskedett. A düh elvette a gonosz cselszövény eszét. Megpróbálta fellázítani a hajó személyzetét; arany hegyeket ígért nekik, ha Austint a tengerbe dobják s őt ismerik parancsnokuknak. Ez kitudódott s a kapitány vasra verette a lázítót. A hajó Uj-Zeelandban kötött ki s ott várt urára.

Lord Glenarvan megérkezve Ausztrália általa kijelölt keleti pontjára, — a Duncant természetesen nem találta ott. A francia tudós most vallotta be a tévedést. Uj hajót béreltek, s Uj-Zeelandba eveztek. Austin kapitány elmondta a történeteket. Ayrton vagy is Ben Joyce mindent bevallott s midőn lord Glenarvan azzal fenyegette, hogy az angol hatóságnak kiszolgáltatja, térdeire esett s csak azon könyörgött, hogy mintsem azt tegye vele, inkább tegye ki valahol egy puszta szigetre.

Ugy lőn. Glenarvan lord még tovább ment a 37-dik egyenközűn. Az első puszta sziget, melyet értek, a Tábor sziget volt. Itt megtalálta Grant kapitányt, a ki e szigetre menekült két társával s ott a Britannia tört deszkáiból egy kis házikót épített magának.

A feltaláltak helyét most az árulónak kelle elfoglalni a puszta szigeten. El is foglalta . . .

Ez a nyomorult — a kit önök ott, 12 évi száműzetés után, mint vadállatot találtak s fogtak el, — az a nyomorult Ayrton, vagy Ben Joyce — én vagyok!

Tizenkettedik fejezet.

A kézzsoritás. A villanytáviró. A fénykép-író. Az első sürgöny s az első fotografia. A jaguár-irtók. Két év a puszta szigeten.

A szerencsétlen reszketett s zokogásba tört ki elbeszélése végén. Hallgatói önkénytelenül felállottak, hogy hozzá közeledjenek. Meg volt hatva.

— Ayrton, — szólalt meg Smith Cyrus, — nagy vétkeket követél el, de az Isten már megelégedett veled. Bűnöd meg van bocsátva. S most — kérdezem: akarsz-e társunk lenni?

Ayrton visszahökken.

— Itt a kezem, — folytatá a mérnök.

Elfogadta a neki nyújtott kezet, mindazáltal így szólt:

— Engedjék meg, hogy mégis külön élhessek, a juhakolban, melyet az önök jósága számomra elkészített.

— Legyen kedved szerint. Csak egy szót. Ha külön, egymagadban akarsz élni, miért dobtad azt az iratot, palaczkban zárva a tengerbe, — mely által embertársaidat segélyre hívod?

— Én soha semmi iratot nem dobtam a tengerbe.

— Soha?

— Soha, — erősíté határozottan. — Mehetek? kérdezé szerényen.

— Amint tetszik.

Ezzel némán meghajolt és eltávozott.

A Lincoln-sziget lakói most meggyőződtek arról, amit előbb is gyanítottak már, hogy a palaczkba zárt levél csakugyan nem a Tábor-szigeti számkivetettől származott. De kitől hát? ez továbbra is

a még megoldásra váró rejtélyek számát szaporította.

Azonban Ayrton csakugyan lement a juhakolba. Másnap nem látták a ház körül. De jobbnak látták magára hagyni s az időtől várni el, hogy visszahozza körükbe, ami hogy előbb-utóbb meg fog történni, abban legkevésbé sem kételkedtek.

Eljött azonban január (1867) s a nyári munkák kitaróan folytak. Ayrton gondosan folytatta az őrzést a sziget alsó felén, a gránitház lakói pedig gyakran meglátogatták s folytonosan fentartották vele az érintkezést. Ő is fel-fellátogatott néha s mindig szívesen fogadtatott gazdáit. Az állatok mind a majorkertben, mind a juhakolban jól tenyészték s folytonosan szaporodtak, annyira, hogy ölni s fogasztani kellett őket, nehogy tulszaporodjanak.

De bármennyire meg lehetett bizni Ayrtonnak mind gondosságában, mind ügyességében, jöhetett közbe valami váratlan esemény, melyről életkérdés volt azonnal hirt adhatni. E végből Smith Cyrus nem kevesebbre határozta el magát, mint hogy vilany-távirót állít fel a gránitlak és a juhakol között.

Társai nagy örömmel üdvözölték az eszmét, melynek kivihetőségéről a mérnök könnyen meggyőzte őket.

A legnehezebben, a huzal előállításán kezdték, mert ha az nem sikerül: a többi munka mind hiába való volna.

A Lincoln-szigeti vas, mint tudjuk, kitűnő minőségű volt, s annál fogva nagyon nyújtható. Mindamellet a huzal kihuzása, műszerek hiányában, nagy nehézségekkel járt. Egy aczéllemez készitettek, melyen több, különböző átmérőjű kerek lyuk volt alkalmazva, a huzalnak fokozatosan vékonyabbá tételére. Ez aczél készüléket keményen egy helybe erősítették, hogy nagy erőt bírjon kiállani; az erőt pedig, mely a műtéthez kívántatott, a zuzó malom hatalmas vizeséséből vették. Most a vasat, először hosszú vékony rudakba előkészítve s kellőleg felmelegítve, először a legnagyobbik lyukon huzták át s úgy rendre mindig a vékonyabbon. Így végre hosszú és kitartó munka után negyven-ötven láb hosszú huzalokat kaptak, oly mennyiségben, a mennyi a gránitlak és az akol közötti mintegy öt kis mérföldnyi távolság összeköttetésére elegendő volt.

A huzal meglevén, megvolt a feladat legnehezebb része. A huzalt tartó oszlopokhoz könnyen jutottak az erdőből. A villanytelep felállítására sem járt rendkívüli nehézségekkel. Réz nem lévén található a Lincoln-szigeten, a gáztól kiégetett s könenytartalmától megfosztott kőszénen vették s hozzá egyetlen elemül horganyt (zink), melyet a hajótörésből kifogott hordókról kaptak, melyek horganylemezzel voltak borítva — aminek most jó hasznát vették.

(Folyt. köv.)

Másnak a vére.

A tágas parkból még nem szállott fel a reggeli köd; mintha vékony fehér fátyol borította volna a fákat s a közöttük levő gyepet. Gyenge szellő támadt, de csak oly enyhén lengedezett, mintha leheletével gyermek-arcokat akarna czirógatni. Ez a harmatos reggeli hangulat szinte elérékenyített engem.

Lassan sétálgattam s féltem, hogy szétrombolom a régi emlékeket. Már is úgy képzeltem, mintha

a park megváltozott volna, s nem lenne oly nagy, mint aminőnek emlékezetemben tartottam.

— Hát csakugyan ez az az ösvény, amelyet azelőtt mindig végtelen hosszúnak tartottam?! . . .

*

A szilfák között egyszerre feltűnt a kastély világos homlokzata, amelyre már rásütött a nap . . . Még három lépcső s a szalonban vagyok, mely most is olyan különös, világos és nőies, mint aminő egykor volt.

S mint egykor régen, úgy most is szívszorogva várom, hogy ruháinak halk suhogását halljam, amint befordul a folyosó szögletén.

És mint amilyennek óhajtottam, épen olyan álmainnak az ideálja, amint belép az ajtón.

— Marthe!

Eltűnt a mult, a tizenkét hosszú esztendő: a távolban töltött idő mintha nem is lett volna; Marthe megint ott állt előttem, s épen olyan volt, mint azelőtt.

— Armand!

Hagja eloszlatva a multak gyenge felhőjét, s most már tudtam, hogy mindez, amit látok, nem pusztá képzelődés. Megfogtuk egymásnak a kezét, s amint egymásnak a szemébe néztünk: a gondolataink megint összekapcsolódtak.

— Tizenkét esztendő! — szoltam megindultan.

— Ne mondd, — szolt mosolyogva, — mert különben azt kell hinnem, hogy te szerinted nagyon megöregedtem.

— Igazad van; nem mulhatott el tizenkét év azóta, hogy utoljára láttuk egymást, mert mindig csak rád gondoltam.

Leült egy alacsony székre s mig egy rózsacsokor hosszú szárait tépdeste, így szolt halkan:

— Nagyon szép tőled, hogy nem felejtettél el. Valahányszor levelet kaptam tőled, mindig azt gondoltam, hogy talán ez az utolsó levél! S aztán az a sok csalódás, szegény barátom! Az a folyton halogatott szabadságidő s az az utálatos Tonkin, amelynek te reád mindig szüksége volt! . . . Aztán néha arra is gondoltam, hogy talán nem is nagyon sietsz haza . . . Látod, régi jó barátok vagyunk, — megmondhatod őszintén, hogy mi tartott téged Tonkinban?

A lelkiismeretem előtt egyszerre feltűnt miss Rosa Philippnek, a saigoni angol leánynak finom, csinos arca, aztán a tokioi énekesnő, aki oly gyermekes és mégis oly romlott volt, s aztán a rezidensnek a felesége, ez a derék kis asszonyka, aki száműzetésében annyira vágyódott Párizs utcái után, s aki engem abban az idegen országban jobban izgatott, mint bárki. Rám nézve mindnyájan holt lelkek voltak, akik ismét élni akartak, elásott lelkek, akik föl akartak támadni. De győzedelmeskedett rajtuk régi szerelmem, amely most újra föléledt; a többinek a képe egyszerre eltűnt előlem, mind a nedves pára a nap hatása alatt. S egész őszintén válaszoltam Marthenak:

— Esküszöm, hogy mindig csak rád gondoltam, hogy mindig csak téged szerettelek. Különben . . .

Nagyon meg voltam indulva, mikor arra gondoltam, amit most mondani akartam s halkan így folytattam tovább:

— Különben van mi közöttünk még más kötelek is, mint a szerelem . . . Louis, a mi kis Louisunk.

Az utóbbi leveleiben már nem is emlegetted őt. Pedig már nagy fiúnak kell lennie!

— Tizenegy és fél éves.

— És én még csak nem is ismerem! — Emlékszel még arra a napra — arra a szomorú napra, amelyen elutaztam? Mikor a kocsin kihajtottunk a vasuti állomáshoz, megvallottad nekem . . . A keblemre öleltelek s mindaketten remegtünk mélységes, szent fölindulásunkban.

— Igen, még emlékszem rá, — válaszolt Marthe lassan.

— Hidd el nekem, hogy az a pillanat sorsomat eldöntötte. Ha harcoltam, ha legszebb éveimet gyilkos éghajlat alatt töltöttem, ha vagyonért küzdöttem s ha valamennyit sikerült is összegyűjtenem: mindez a gyermekért történt, akinek születését hat hónap múlva hirül is adtad nekem. Megmondhatom neked, — mert nem tartom valami nagy dolognak, hogy nagyon előnyös dolgokat utasítottam el, csak hogy szabad maradhassak s egyszer a karjaimba szoríthassam azt, akit irántad való szerelmem keltett életre.

Nagyon sáppadt volt s halkán, szelíden így válaszolt:

— Armand! kedves Armandom!

— Most szabad vagy, — folytattam tovább; — Leroux meghalt, Louis tehát a világ előtt is az én fiam lehet. Mondd, Marthe, akarod ezt?

Szerelmesen átkaroltam; éreztem, hogy remegve simul hozzám, öléből a rózsák lecsusztak a lábaihoz. Lehajoltam hozzá s megcsókoltam az ajkát.

— De most már látnom kell a fiunkat! — szóltam.

Marthe kibontakozott karjaimból s aztán végtelen szomorúsággal, mintha félne valami titokzatos dologtól, kitekintett a parkba. A kert már ragyogott a délelőtti napfényben. Egyszerre csak vidám gyermekhang hallatszott; valaki ezt a régi nótát dalolta a fák között:

Semmi sem jobb, édesem,
Mint a titkos szerelem . . .

Remegtem az izgatottságtól.

— Ugy-e, a fiú dalol.

Marthe intett a fejével.

— Hivd ide, kérlek!

— Louis, jöjj csak föl!

*

Egy szőke kis fiú futott be a szalonba: maga volt a naivság és az élet.

— Köszönj ennek az urnak, — nekem nagyon jó barátom, — szólt Lerouxné.

Amint felém fordult a gyermek, összerezzenem s alig tudtam uralkodni magamon.

Mennyire hasonlított ez a gyermek Lerouxhoz! Nem én hozzám, hanem a másikhöz!

Mintha csak a férjet láttam volna magam előtt! Egyszer elvette tőlem azt a nőt, akinek az enyémnek kellett volna lennie; ebben a pillanatban pedig elvette tizenkét évi szeretetemet, bizalmamat és reménységemet, — elrabolta apaságom tizenkétesztendéjét!

Louis előttem állott, s nem tudja elképzelni, hogy miért vagyok oly nagy zavarban. Az anyjának a szemei megteltek könnyekkel s szégyenkezve elfordult tőlem.

*

Mint mikor az ember leveszi a köteléket a sebről, félig ellenkezve, félig részvétet érezve, épen úgy gondoltam most azokra a bonyodalmakra, melyek a házasságtöréssel együtt járnak, azokra az aljas, de szükséges dolgokra, melyekre ilyenkor az asszony önként vállalkozik, csak hogy titokban tarthassa a bűnét. Előttém volt az a esuf dráma, mely itt ennek a csöndes parknak a közepén álló kastélyban lejátszódott. S arra gondoltam, hogy mi történhetett itt a távollétemben. Mily kínos dolgokat kellett Marthenak átélnie!

Napról-napra, . . . hónapról-hónapra látnia kellett, hogy a gyermek arcának gyengéd formái mint állapodnak meg, s hogy a vér hatalma mint győzedelmeskedik rajta! Mily kinokat kellett szenvednie, mikor azt látta, hogy a fiú napról-napra jobban hasonlít a férjéhez, s hogy ez kétségbevonhatatlan bizonyítéka a férj apaságának.

S ez idő alatt én a leveleimben folyton csak a fiamat emlegettem, s a legszebb terveket szőttem a gyermek jövőjéről . . .

A gyermek még mindig ott állt előttem, s gondolkozva és nyugtalankodva nézett rám; kék szemei olyan kedvesek voltak, mint a puha bársony, mikor kérdőleg tekintett reám . . . Csak a szeme volt épen olyan, mint az anyjéé.

Lehajoltam a fiúhoz, megöleltem, s egy bűnbocsátó csókkal magaménak fogadtam — másnak a gyermekét.

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körut 45. szám alatt)

Egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezeli.

Kitünő karban levő kerékpár

igen jutányos áron eladó. Közelebbi felvilágosítást nyújt **özv. Papp Dénesné, Török-Szt.-Miklóson.**

BARBARITS KÁROLYNÉ

okleveles szülésznő

ki már 1000 szülésnél működött, husz éves gyakorlattal bir, ajánlja magát.

Lakik: I., Krisztina-körut 131. I. e. ajtó 10.

KILOMÉTER-PÉNZEK

könnyű kiszámításához **vonatkisérők** számára igen hasznos táblázatos kimutatást állított össze

MARUSÁK JÁNOS

Miskolcz állomási kezelő-altiszt.

Ezt a felette hasznos segédeszközt igen szívesen ajánljuk minden máv. vonatkisérő figyelmébe. Megrendelhető a szerzőnél, Miskolcz személy-pályaudvaron 60 fillér árban.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kegyelet ünnepe. A bajtársi kegyeletnek meghatározó ünnepét rendezte nemrégiben a miskolci M. á. v. Altiszti Kör.

November elsején, halottak napján avatta fel ugyanis a balogfalvai vasuti összeütközés alkalmával hivatásuk teljesítése közben elhunyt három mozdonyfűtőnek díszes siremlékeit, melyeknek költségét a Kör Temesváry Alajos főellenőr kezdeményezésére a pályatársak kegyeletes filléreiből gyűjtötte össze. A sirköveket Temesváry főellenőr ur szives közbenjárásával beszerezvén, az elhunyt bajtársaknak a mindszei temetőben lévő sírjaira felállította s egyúttal a sírhalmokat is rendbe hozatta. Midőn mindezzel elkészült, méltó ünnepség keretében az egyház megszentelő szavai kíséretében avatta fel azokat kegyeletes rendeltetésüknek.

Ludvigh Gyula főrendiházi tag, igazgatósági elnök ur ó méltósága, az elhunytak érdemeit méltányolva, emléküket megbecsülve, megengedte, hogy a sirkövek Budapestről Miskolczig a vasuton díjmentesen szállíttassanak; Görgy László üzletvezető ur pedig jóságos közbenjárással könnyítette meg a sirkövek felállítását.

Az ünnep lefolyása a következő volt:

November 1-én délután 2 órakor gyűltek össze a miskolci m. á. v. altiszti kör tagjai a Kör Arany János-utcai helyiségében, hogy onnan a temetőbe induljanak. Három hatalmas és díszes koszoru volt a Kör helyiségében, melyek mindegyike széles fekete selyem szalagján a következő felírást viselte: »Hivatása áldozatának, — Bánatos pályatársai.« A három koszoru közül az egyiket a miskolci mozdonyvezetők, a másodikat a miskolci fűtők a harmadikat az Altiszti Kör adományából áldozták az elhunytak emlékének.

Délután fél 3 órakor megindult a Körből az Altiszti Kör menete, melyben a tagok s a miskolci fűtőház személyzete nagy számban vettek részt.

Az üzletvezetőség palotája előtt az üzletvezetőség tisztikara várta a menet élén Görgy László üzletvezetővel, Sztankóczy Mihály főfelügyelő üzletvezető-helyettesével, az összes osztályfőnökökkel s együttesen vonultak ki a mindszei temetőbe s összegyűltek ott a három fűtő újonnan felhantolt sírdombjai körül. Mind a három sírhalom előtt ott állott az egyforma 1½ méter magas díszes fehér márvány obelisz, amelyekre az elhunytak: Buzás János, Francz József, Záveczky József néven és életkorán kívül a következő felírás van arany betűkkel bevésve: »Hősi halállal, kötelességének leg-hivebb teljesítése közben elhunyt Balogfalva mellett 1898. évi január hó 12-én.

A kegyeletes gyülekezet elhelyezkedése után a miskolci máv dal- és önképző-kör énekelt el egy szép gyász-dalt, melynek elhangzása után előlépett díszes gyászornátusban Blazsejovszki apát-plébános, aki annak idején a boldogultak temetési szertartását is végezte volt s emelkedett szép beszédet mondott, méltatva az elhunytak érdemeit s a megnyilatkozott kegyeletet, majd az egyház szertartásai szerint megáldotta a sirköveket.

Azután Temesváry Alajos igazgatósági főellenőr lépett elő, ki mint balesetvizsgáló a gyászos balogfalvai szerencsétlenséget annak idején tárgyalta s azóta nemesen érző szívének sugallatától ösztönözve,

mint saját halottait vette körül kegyeletével az el-szerencsétlenült három fűtő emlékét. Ismert ékes-szólásával szívekig ható szép szavakkal írta le a szerencsétlen eseményt s emlékezett meg a vasut hőseiről.

Majd Sturmman Ferencz mozdonyvezető lépett elő s a pályatársak nevében emlékezett meg az elhunytakról.

Azután Ligeti Jakab kalauz adta át, idézve a Szentírás szavait, a siremlékeket az elhunytak hozzátartozóinak.

Ujból felhangzott a műhelyi dal- és önképző-kör szép éneke s a megjelentek a kegyeletes érzések hatása alatt távoztak el a halottak birodalmából.

A goromba szellem. Sir Edvárd Bulwer-Lytton, a nagy amerikai regényíró, egy időben lelkes híve volt a spiritiszta-tannak. Hűségesen eljárta a spiritiszta társaságokba és nagy érdeklődéssel, figyelemmel és hívással hallgatta: mit kopog az asztal. Egyszer aztán elmaradt a szeánszokról, megszűnt spiritiszta lenni. Megkérdezték tőle, mi ennek az oka?

— Szakitottam a szellemekkel, — felelte, mert szörnyen gorombák. Igazán nem érdemes velük szóba állani. Az utolsó szeánszon, a melyen jelen voltam, ott volt egy özvegy asszonyság is, kisírt szemmel és talpig gyászban. A megboldogult férje szellemével akart beszélni. A szellem hosszú unszólásra végre jelentkezett is. Az özvegy az izgalomtól remegő hangon kérdezte tőle:

— Boldog vagy, drágám?

— Nagyon boldog vagyok, — felelte a szellem.

— Vagy olyan boldog, mint a milyen velem voltál?

— Sokkal boldogabb vagyok.

— Akkor hát a menyországban vagy ugye drágám! — rebegette az özvegy.

— Nem; — válaszolta a szellem. — A pokolban vagyok.

Három nyakleves. Nemrégem temették el Kraft-Ebbing-et, a híres idegyógyító orvost, a ki akárhányszor szívesen beszélt el ezt az ifjúkorából való vidám kis történetét: Diákkoromban a gimnázium előtt minden reggel samaras taliga állt, a mely a szomszédságnak faluról szállította a tejet. Természetes, hogy a diákok nagy kedvvel incselkedtek a négylábu filozófussal s csak akkor rebbenek szét, a mikor a tejesember közeledett, a ki bosszuságának persze csak szóval adhatott kifejezést. Egy reggel a diáksereg megint körülfogta a samarat, de a mikor meghallották a kannával csörömpölő tejesember lépteit, mind elszaladt s csak én, a tizéves kis gyerek maradtam ott, boldogan nevetve s tizórai zsemlyémet majszolva. A tejesember, a ki égett a vágytól, hogy a samarán ejtett sérelmet megtorolja, nekem ugrott s hatalmasan arculütött. Sírvá futott az igazgatóhoz, hogy a goromba tejest bepanaszoljam: Nagy rohanásban azonban úgy nekiszaladtam az osztályfőnöknek, a ki épp akkor lépett ki az ajtón, hogy a kezében levő füzeteket elejtette s hátrátántorodott. Mielőtt bocsánatot kérhettem volna, már másodsor is arcul ütöttek. Természetesen még nagyobb ordításban törtem ki. Az óriási lármára kisetett szobájából az igazgató. Kérdésére, mi a bajom, zokogva feleltem: — Az osztályfőnök ur nyakon ütött, pedig én nem is bántottam azt a samarat! — Ebben a pillanatban megkaptam a harmadik nyaklevest is.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A rejtelmes sziget.

Regény. Irtá: Verne Gyula, átdolgozta: Szász Károly.

(Folytatás.)

Glenarvan lord e szárazon is úgy akart átmenni, mint Dél-Amerikán, mindenütt a 37-dik fokon maradvá. A parttól néhány mérföldnyire egy írlandi települő majorját találta. Ez szívesen fogadta az utasokat. A lord elmondta utazása célját. Az írlandi mitsem hallott Grant kapitányról, hajójáról a Britanniáról, sem hajótörésükről. De egy szolgálója, a ki az elbeszélésnek tanuja volt, előlépett s így szólt:

— Mylord, adjunk hálát Istennek! Ha Grant kapitány még életben van, akkor itt van Ausztráliában. Én egyike vagyok a Britannián voltaknak; de a hajótörés percében egy deszkán usztam ki a partra s azt hittem, hogy egymagam menekültem meg.

Ezt az embert Ayrtonnak hívták s bizonyítványai voltak, hogy kormányos volt a Britannián. Mostani gazdájánál Ben Joycenak nevezte magát. Oly hévvel s őszintén beszélt, de gazdája is annyira jót állott érte, hogy Glenarvan lordnak eszébe sem jutott szavaiban kételkednie. Pedig ez az ember a leggazabb áruló volt. Grant kapitány őt, hűtlenség miatt, elcsapta szolgálatából s kitette Ausztráliába. Ő eddig mit sem tudott Grant további sorsáról; a lordtól hallá a hajótörést s a meneküléséről szóló adatot. Egy gonosz terv villant agyába: elfoglalni a lord gőzyachtját s kalózhajót csinálni abból. A deportált fegyenczek közt voltak czimborái, a kiknek segélyére számított merényletében.

Azt hazudta, hogy a Britannia hajótörése Ausztrália keleti partján történt s tehát ott kell keresniök Grant kapitányt. Maga kalauzul ajánlkozott. A lord elfogadta tervét s a hajót a másodkapitány Austin Tamás vezénylete alatt a melbourne-i kikötőbe küldötte, hogy ott várja be további parancsait.

A kutatás Ausztrália szárazán, természetesen, sikertelen marad. A kutatókat, titkon, mindenütt az Ayrton gaz czimborái csapata kísérte, várva az alkalmas percet gonosz tervök kivitelére.

Most Ayrton azon volt, hogy rávegye Glenarvan lordot, hogy hajóját a melbourne-i biztos kikötőből Ausztrália lakatlan és vadon keleti partjára rendelje a hol czimboráival könnyű lesz azt hatalmokba keríteni.

Glenarvan helyeselte az Ayrton javaslatát s meg is irta a rendeletet Austin másodkapitánynak. Vagyis inkább rábizta annak megírását a francia geografusra. Ez pedig tévedésből-e vagy mert valami gyanuja volt Ayrtonra, Ausztrália helyett Uj-Zeeland keleti partjára rendelte a hajót a másodkapitányhoz irt levélben, melyet Ayrton maga vett át, hogy Melbourneba vigye s kézhez adja.

Ezen bukott meg a gyalázatos cselszövény. A másodkapitány elolvasta a levelet; fölszerelte a hajót s elindult vele — Uj-Zeeland felé. Ayrton nem tudott hova lenni dühében; czimborái az általa meghatározott ponton lesben állottak. Hiába esküdött, hogy Glenarvan lord Uj-Hollandia keleti partján várja a hajót, a levélben Uj-Zeeland állott s Austin csak

az irásnak engedelmeskedett. A düh elvette a gonosz cselszövény esztét. Megpróbálta fellázítani a hajó személyzetét; arany hegyeket ígért nekik, ha Austint a tengerbe dobják s őt ismerik parancsnokuknak. Ez kitudódott s a kapitány vasra verette a lázítót. A hajó Uj-Zeelandban kötött ki s ott várt urára.

Lord Glenarvan megérkezve Ausztrália általa kijelölt keleti pontjára, — a Duncant természetesen nem találta ott. A francia tudós most vallotta be a tévedést. Uj hajót béreltek, s Uj-Zeelandba eztek. Austin kapitány elmondta a történeteket. Ayrton vagy is Ben Joyce mindent bevallott s midőn lord Glenarvan azzal fenyegette, hogy az angol hatóságnak kiszolgáltatja, térdeire esett s csak azon könyörgött, hogy mintsem azt tegye vele, inkább tegye ki valahol egy puszta szigetre.

Ugy lón. Glenarvan lord még tovább ment a 37-dik egyenközün. Az első puszta sziget, melyet értek, a Tábor sziget volt. Itt megtalálta Grant kapitányt, a ki e szigetre menekült két társával s ott a Britannia tört deszkáiból egy kis házikót épített magának.

A feltaláltak helyét most az árulónak kelle elfoglalni a puszta szigeten. El is foglalta . . .

Ez a nyomorult — a kit önök ott, 12 évi száműzetés után, mint vadállatot találtak s fogtak el, — az a nyomorult Ayrton, vagy Ben Joyce — én vagyok!

Tizenkettedik fejezet.

A kézszorítás. A villanytáviró. A fénykép-író. Az első sürgöny s az első fotográfia. A jaguár-irtók. Két év a puszta szigeten.

A szerencsétlen reszketett s zokogásba tört ki elbeszélése végén. Hallgatói önkénytelenül felállottak, hogy hozzá közeledjenek. Meg volt hatva.

— Ayrton, — szólalt meg Smith Cyrus, — nagy vétket követtél el, de az Isten már megélezte vezeklésedet. Bűnöd meg van bocsátva. S most — kérdezem: akarsz-e társunk lenni?

Ayrton visszahökken.

— Itt a kezem, — folytatá a mérnök.

Elfogadta a neki nyújtott kezet, mindazáltal így szólt:

— Engedjék meg, hogy mégis külön élhessek, a juhakolban, melyet az önök jósága számomra elkészített.

— Legyen kedved szerint. Csak egy szót. Ha külön, egymagadban akarsz élni, miért dobtad azt az iratot, palaczkban zárva a tengerbe, — mely által embertársaidat segélyre hívod?

— Én soha semmi iratot nem dobtam a tengerbe.

— Soha?

— Soha, — erősíté határozottan. — Mehetek? kérdező szerényen.

— Amint tetszik.

Ezzel némán meghajolt és eltávozott.

A Lincoln-sziget lakói most meggyőződtek arról, amit előbb is gyanítottak már, hogy a palaczkba zárt levél csakugyan nem a Tábor-szigeti számkivetettől származott. De kitől hát? ez továbbra is

a még megoldásra váró rejtélyek számát szaporította.

Azonban Ayrton csakugyan lement a juhakolba. Másnap nem látták a ház körül. De jobbnak látták magára hagyni s az időtől várni el, hogy visszahozza körükbe, ami hogy előbb-utóbb meg fog történni, abban legkevésbé sem kételkedtek.

Eljött azonban január (1867) s a nyári munkák kitarótan folytak. Ayrton gondosan folytatta az őrzést a sziget alsó felén, a gránitház lakói pedig gyakran meglátogatták s folytonosan fentartották vele az érintkezést. Ő is fel-fellátogatott néha s mindig szívesen fogadtatott gazdája által. Az állatok mind a majorkertben, mind a juhakolban jól tenyésztek s folytonosan szaporodtak, annyira, hogy ölni s fogyasztani kellett őket, nehogy tulszaporodjanak.

De bármennyire meg lehetett bizni Ayrtonnak mind gondosságában, mind ügyességében, jöhetett közbe valami váratlan esemény, melyről életkérdés volt azonnal hírt adhatni. E végből Smith Cyrus nem kevesebbre határozta el magát, mint hogy villany-távíró-t állít fel a gránitlak és a juhakol között.

Társai nagy örömmel üdvözölték az eszmét, melynek kivihetőségéről a mérnök könnyen meggyőzte őket.

A legnehezebben, a huzal előállításán kezdték, mert ha az nem sikerül: a többi munka mind hiába való volna.

A Lincoln-szigeti vas, mint tudjuk, kitünő minőségű volt, s annál fogva nagyon nyújtható. Mindamellet a huzal kihuzása, műszerek hiányában, nagy nehézségekkel járt. Egy aczélemelt készítették, melyen több, különböző átmérőjű kerek lyuk volt alkalmazva, a huzalnak fokozatosan vékonyabbá tételére. Ez aczél készüléket keményen egy helybe erősítették, hogy nagy erőt bírjon kiállani; az erőt pedig, mely a műtéthez kívántatott, a zuzó malom hatalmas vizeséséből vették. Most a vasat, először hosszú vékony rudakba előkészítve s kellőleg felmelegítve, először a legnagyobb lyukon huzták át s ugy rendre mindig a vékonyabbon. Így végre hosszú és kitaró munka után negyven-ötven láb hosszú huzalokat kaptak, oly mennyiségben, a mennyi a gránitlak és az akol közötti mintegy öt kis mérföldnyi távolság összeköttetésére elegendő volt.

A huzal meglevén, megvolt a feladat legnehezebb része. A huzalt tartó oszlopokhoz könnyen jutottak az erdőből. A villanytelep felállítása sem járt rendkívüli nehézségekkel. Réz nem lévén található a Lincoln-szigeten, a gáztól kiégetett s könnyen tartalmától megfosztott kőszénat vették s hozzá egyetlen elemül horganyt (zink), melyet a hajótörésből kifogott hordókról kaptak, melyek horganylemezzel voltak borítva — aminek most jó hasznát vették.

(Folyt. köv.)

Másnak a vére.

A tágas parkból még nem szállott fel a reggeli köd; mintha vékony fehér fátyol borította volna a fákat s a közöttük levő gyepet. Gyenge szellő támadt, de csak oly enyhén lengedezett, mintha leheletével gyermek-arcokat akarna czirógatni. Ez a harmatos reggeli hangulat szinte elérzékenyített engem.

Lassan sétálgattam s féltem, hogy szétrombolom a régi emlékeket. Már is úgy képzeltem, mintha

a park megváltozott volna, s nem lenne oly nagy, mint aminőnek emlékezetemben tartottam.

— Hát csakugyan ez az az ösvény, amelyet azelőtt mindig végtelen hosszúnak tartottam?! . . .

*

A szilfák között egyszerre feltűnt a kastély világos homlokzata, amelyre már rásütött a nap . . . Még három lépcső s a szalonban vagyok, mely most is olyan különös, világos és nőies, mint aminő egykor volt.

S mint egykor régen, úgy most is szívszorongva várom, hogy ruháinak halk suhogását halljam, amint befordul a folyosó szögletén.

És mint amilyennek óhajtottam, épen olyan álmaidnak az ideálja, amint belép az ajtón.

— Marthe!

Eltűnt a mult, a tizenkét hosszú esztendő: a távolban töltött idő mintha nem is lett volna; Marthe megint ott állt előttem, s épen olyan volt, mint azelőtt.

— Armand!

Hagja eloszlatva a multak gyenge felhőjét, s most már tudtam, hogy mindez, amit látok, nem pusztá képzelődés. Megfogtuk egymásnak a kezét, s amint egymásnak a szemébe néztünk: a gondolataink megint összekapcsolódtak.

— Tizenkét esztendő! — szóltam megindultan.

— Ne mondd, — szólt mosolyogva, — mert különben azt kell hinnem, hogy te szerinted nagyon megöregedtem.

— Igazad van; nem mulhatott el tizenkét év azóta, hogy utoljára láttuk egymást, mert mindig csak rád gondoltam.

Leült egy alacsony székre s mig egy rózsacsokor hosszú szárait tépdeste, így szólt halkán:

— Nagyon szép tőled, hogy nem felejtettél el. Valahányszor levelet kaptam tőled, mindig azt gondoltam, hogy talán ez az utolsó levél! S aztán az a sok csalódás, szegény barátom! Az a folyton halogatott szabadságidő s az az utálatos Tonkin, amelynek te reád mindig szüksége volt! . . . Aztán néha arra is gondoltam, hogy talán nem is nagyon sietsz haza . . . Látod, régi jó barátok vagyunk, — megmondhatod őszintén, hogy mi tartott téged Tonkinban?

A lelkiismeretem előtt egyszerre feltűnt miss Rosa Philippnek, a saigoni angol leánynak finom, csinos arca, aztán a tokioi énekesnő, aki oly gyermekes és mégis oly romlott volt, s aztán a rezidensnek a felesége, ez a derék kis asszonyka, aki száműzetésében annyira vágyódott Párizs utcái után, s aki engem abban az idegen országban jobban izgatott, mint bárki. Rám nézve mindnyájan holt lelkek voltak, akik ismét élni akartak, elásott lelkek, akik föl akartak támadni. De győzedelmeskedett rajtuk régi szerelmem, amely most újra föléledt; a többinek a képe egyszerre eltűnt előlem, mind a nedves pára a nap hatása alatt. S egész őszintén válaszoltam Marthenak:

— Esküszöm, hogy mindig csak rád gondoltam, hogy mindig csak téged szerettelek. Különben . . .

Nagyon meg voltam indulva, mikor arra gondoltam, amit most mondani akartam s halkán így folytattam tovább:

— Különben van mi közöttünk még más kötelek is, mint a szerelem . . . Louis, a mi kis Louisunk.

Az utóbbi leveleiben már nem is emlegetted őt. Pedig már nagy fiúnak kell lennie!

— Tizenegy és fél éves.

— És én még csak nem is ismerem! — Emlekszel még arra a napra — arra a szomorú napra, amelyen elutaztam? Mikor a kocsin kihajtottunk a vasuti állomáshoz, megvallottad nekem . . . A keblemre öleltelek s mindaketten remegtünk mélységes, szent fölindulásunkban.

— Igen, még emlékszem rá, — válaszolt Marthe lassan.

— Hidd el nekem, hogy az a pillanat sorsomat eldöntötte. Ha harcoltam, ha legszebb éveimet gyilkos éghajlat alatt töltöttem, ha vagyonért küzdöttem s ha valamennyit sikerült is összegyűjtenem: mindez a gyermekért történt, akinek születését hat hónap múlva hirül is adtad nekem. Megmondhatom neked, — mert nem tartom valami nagy dolognak, hogy nagyon előnyös dolgokat utasítottam el, csak hogy szabad maradhassak s egyszer a karjaimba szoríthassam azt, akit irántad való szerelmem keltett életre.

Nagyon sáppadt volt s halkán, szelíden így válaszolt:

— Armand! kedves Armandom!

— Most szabad vagy, — folytattam tovább; — Leroux meghalt, Louis tehát a világ előtt is az én fiam lehet. Mondd, Marthe, akarod ezt?

Szerelmesen átkaroltam; éreztem, hogy remegve simul hozzám, öléből a rózsák lecsusztak a lábaihoz. Lehajoltam hozzá s megcsókoltam az ajkát.

— De most már látnom kell a fiunkat! — szóltam.

Marthe kibontakozott karjaimból s aztán végtelen szomorúsággal, mintha félné valami titokzatos dologtól, kitekintett a parkba. A kert már ragyogott a délelőtti napfényben. Egyszerre csak vidám gyermekhang hallatszott; valaki ezt a régi nótát dalolta a fák között:

Semmi sem jobb, édesem,
Mint a titkos szerelem . . .

Remegtem az izgatottságtól.

— Ugy-e, a fiú dalol.

Marthe intett a fejével.

— Hívd ide, kérlek!

— Louis, jőjj csak föl!

*

Egy szőke kis fiú futott be a szalonba: maga volt a naivság és az élet.

— Köszönj ennek az urnak, — nekem nagyon jó barátom, — szólt Lerouxné.

Amint felém fordult a gyermek, összerezentem s alig tudtam uralkodni magamon.

Mennyire hasonlított ez a gyermek Lerouxhoz! Nem én hozzám, hanem a másikhöz!

Mintha csak a férjet láttam volna magam előtt! Egyszer elvette tőlem azt a nőt, akinek az enyémnek kellett volna lennie; ebben a pillanatban pedig elvette tizenkét évi szeretetemet, bizalmamat és reményességemet, — elrabolta apaságom tizenkétesztendejét!

Louis előttem állott, s nem tudja elképzelni, hogy miért vagyok oly nagy zavarban. Az anyjának a szemei megteltek könnyekkel s szégyenkezve elfordult tőlem.

*

Mint mikor az ember leveszi a köteléket a sebről, félig ellenkezve, félig részvétet érezve, épen úgy gondoltam most azokra a bonyodalmakra, melyek a házasságtöréssel együtt járnak, azokra az aljas, de szükséges dolgokra, melyekre ilyenkor az asszony önként vállalkozik, csak hogy titokban tarthassa a bűnét. Előttem volt az a csuf dráma, mely itt ennek a csöndes parknak a közepén álló kastélyban lejátszódott. S arra gondoltam, hogy mi történhetett itt a távollétemben. Mily kínos dolgokat kellett Marthenak átélnie!

Napról-napra, . . . hónapról-hónapra látnia kellett, hogy a gyermek arcának gyengéd formái mint állapódnak meg, s hogy a vér hatalma mint győzedelmeskedik rajta! Mily kinokat kellett szenvednie, mikor azt látta, hogy a fiú napról-napra jobban hasonlít a férjéhez, s hogy ez kétségbevonhatatlan bizonyítéka a férj apaságának.

S ez idő alatt én a leveleimben folyton csak a fiamat emlegettem, s a legszebb terveket szőttem a gyermek jövőjéről . . .

A gyermek még mindig ott állt előttem, s gondolkozva és nyugtalankodva nézett rám; kék szemei olyan kedvesek voltak, mint a puha bársony, mikor kérdőleg tekintett reám . . . Csak a szeme volt épen olyan, mint az anyjáé.

Lehajoltam a fiúhoz, megöleltem, s egy bűnbocsátó csókkal magaménak fogadtam — másnak a gyermekét.

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körut 45. szám alatt)

Egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezeli.

Kitűnő karban levő kerékpár

igen jutányos áron eladó. Közelebbi felvilágosítást nyújt özv. Papp Dénesné, Török-Szt.-Miklóson.

BARBARITS KÁROLYNÉ

okleveles szülésznő

ki már 1000 szülésnél működött, husz éves gyakorlattal bir, ajánlja magát.

Lakik: I., Krisztina-körut 131. I. e. ajtó 10.

KILOMÉTER-PÉNZEK

könnyű kiszámításához vonatkisérők számára igen hasznos táblázatos kimutatást állított össze

MARUSÁK JÁNOS

Miskolcz állomási kezelő-altiszt.

Ezt a felette hasznos segédeszközt igen szívesen ajánljuk minden máv. vonatkisérő figyelmébe. Megrendelhető a szerzőnél, Miskolcz személy-pályaudvaron 60 fillér árban.

„MERCUR” XXXIII. HITELES ÉVFOLYAM SORSOLÁSI TUDÓSÍTÓ

megjelenik minden fontosabb huzás után 2-3-szor havonta. Könnyen áttekinthető módon közli

a **összes kisorsolt értékek jegyzékét** úgy a hazai, mint a külföldi sorsjegyek, záloglevelek, sorsolandó kötvényekét stb.

Pontos távirati szolgálat alapján már másnap közöljük a külföldi sorsolások eredményét. A »MERCUR« az összes állami s magánpénztárak hiteles sorsolási értesítője. A huzási lajstromon kívül bő tartalommal közlünk mindent, mi a *közgazdaság, kereskedelem, pénzügy és forgalom* terén érdeket kelthet. Folyton szem előtt tartván

a **tőkepénzes érdekét,**

elfogulatlan és ha kell, szigorú kritikát gyakorolunk a pénzügyi és kereskedelmi élet minden eseményein. Minden előfizető *ingyen* kapja meg

a **„MERCUR” ÉVKÖNYVÉT**, mely az összes kisorsolt, de még be nem váltott sorsjegyek kimutatását tartalmazza és oly világosan, érthetőleg van szerkesztve, hogy bárki meggyőződhetik arról, vajjon sorsjegyei — ha a huzásokat nem is kísérte figyelemmel — eddig kihuzattak-e vagy sem.

Előfizetési ár: —
egész évre 4 kor.

Mutatványszámok
ingyen.

Előfizetéseket elfogad a **„MERCUR” KIADÓHIVATALA** Budapest, IV., Váci-utca 37.

EGY korona.

Magyar Iparművészeti Társulat Sorsjátéka.

Főnyeremény 30,000 korona.

Egy sorsjegy ára EGY kor.

10 darab együtt csak 9 kor.

Kaphatók a

MERCUR Bank- és Váltóüzlet Részvénytársaságnál
Budapest, IV., Váci-utca 37. sz. a. (Mercur-palota.)

Alapított 1876-ban.